

VERSLAG

Programmaraad Bodembescherming

Datum : 16 juni 2011
Tijd : 13.30 – 15.30 uur
Plaats : SIKB, Gouda

Aanwezig :

Arie de Bode - voorzitter
Robert-Jan Stuu (ONRI - MWH)
Fred Mudde (AgentschapNL)
Hans Teunissen (Afvalzorg)
Maikel Prins (vervangt Erik van der Heijden)
Huib Mulleneers (NIBV- GID Milieutechniek)
Walter de Koning (SIKB)

Afwezig :

Eddie Alders (FME)
Paul van den Horn (NIBV-Cofra)
Frank Ossebaar (VNO-NCW – Sabic)
Marloes Jaspers – Van Dommelen (Dienst
Vastgoed Defensie)
Matthijs van Oord (Emmtec)
Frank Lamé (Deltares)
Erik van der Heijden (VTI – Van der
Heijden Milieu- en Installatietechniek)
Hermann Haukes (ODI/VDV – Haukes BV)
Eric Ruwiel (I&M)
Robert Hilgers (IPO / prv N-Brabant)
Huib Walsarie (VA - Feniks Recycling)

Agendalid:

Remco de Boer (AgentschapNL)

Actie door	Nr.	
	1	Opening, vaststelling agenda Maikel Prins vervangt Erik van der Heijden. Hermann Haukes heeft een schriftelijke reactie op de stukken ingezonden. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
De Koning	2	Verslag van 23 maart 2011 <i>4.b concept-projectplan Erkenningen bij isolerende voorzieningen van IBC-bouwstoffen</i> Huib Mulleneers merkt op dat hij tijdens de vergadering vraagtekens heeft geplaatst bij het nut en de urgentie van het opstellen van inspectieprotocollen voor dit onderwerp. Het verslag zal worden aangevuld met zijn kanttekeningen. Hij verwijst naar de rapportage IBC-bouwstoffen in het kader van de evaluatie van het Bbk, waar juist het gebrek aan kennis bij de overheid als probleem wordt benoemd. Arie de Bode antwoordt dat dit inderdaad ook een probleem is en om aanpak vraagt. In het Verbeterplan worden er ook acties geformuleerd. Dit laat onverlet dat een ander probleem is dat de borging van uitvoeringswerkzaamheden ook aandacht behoeft. Hier is ook eerder een toelichting over geweest (Deltares) nav problemen bij RWS-werken. Mulleneers verzoekt om inzage in het rapport. Walter de Koning zal dit opvragen. [noot WdK: uit navraag bij Frank Lamé blijkt dat het gaat om gegevens die voortkomen uit de monitoring bij IBC-werken; Deltares voert gedurende 4 jaar een monitoringsprogramma uit in opdracht RWS. Er is in dit stadium dus nog geen afgerond algemeen probleem stellend rapport, maar wel een serie constatering obv monitoring]
De Koning		<i>4c notitie Inspectie van minerale afdichtingslagen</i> De volgende zin wordt in het verslag aangevuld: Mudde benadrukt dat de constructie wel her en der wordt toegepast en <u>dat overheden kunnen bepalen dat dit een verwaarloosbaar bodemrisico oplevert.</u>

- Mudde Openstaande acties en acties naar aanleiding van het verslag:
STOWA rapport bodembescherming RWZI: nagaan wanneer de verlengde inspectietermijn ingaat (na ingebruikname of na laatste inspectie).
- De Koning Blz 15 TAUW-rapport IBC bouwstoffen : "na reiniging wordt het materiaal als zand (grond) beschouwd en is de sulfaatnorm niet van toepassing". Hilgers heeft bezwaar tegen de combinatie van beide deelzinnen; hij merkt op dat er inderdaad geen sulfaatnorm voor grond is, maar deze manier van handelen wordt gezien als 'omkatten'. Nagaan of dit onder BRL 7500 verboden is. *[noot WdK: de BRL beschrijft de methode van reiniging ter uitvoering van regelgeving en beleid; in de huidige versie van de BRL is het keuren van grond zonder het meenemen van sulfaat in het analysepakket niet verboden, want er is geen norm voor sulfaat in grond. Of het wel verboden zou moeten zijn om materiaal als grond te keuren is daarom als vraag is voorgelegd aan I&M].*
- De Koning Betrekken ODI/VDV bij overleg met RvA over inspectie van IBC-bouwstoffen
- Mudde Nagaan of de notitie inspectie van minerale afdichtingslagen na aanvulling met het toepassingsgebied en andere gemaakte opmerkingen kan dienen als notitie met generiek beleid, bij voorbeeld door hem toe te voegen als bijlage aan de NRB.
- De Koning Doorsturen IPO bodemdocument naar leden van de Programmaraad

3 Mededelingen

De AS 6700 en BRL 7700 zijn definitief goedgekeurd door het CCvD / AC Bodembescherming. De AS 6800 zal in september worden behandeld. De opmerkingen van de Programmaraad op het tijdens de vorige vergadering besproken rapport Onderzoek Toepassing IBC-bouwstoffen zijn ingebracht in de begeleidingscommissie. Er wordt op dit moment gewerkt aan een gewijzigd / uitgebreid rapport. Het Jaarprogramma bodembescherming 2011 is afgerond en gepubliceerd op de website van SIKB.

4 Evaluatie en Verbeterplan Besluit Bodemkwaliteit

Bij het vaststellen van het Besluit bodemkwaliteit heeft de Tweede Kamer besloten dat een evaluatie van het Besluit na 5 jaar gewenst is. Daartoe heeft Bodem+ in samenwerking met veel partijen het bijgaand Evaluatierapport besluit Bodemkwaliteit opgesteld. Op basis van de conclusies van die evaluatie wordt op dit moment gewerkt aan een Verbeterplan BBK (concept d.d. 30 mei 2011). Bij de discussie over deze documenten komen de volgende items aan de orde:

Hans Teunissen constateert nav de evaluatie dat het bodembeschermingsbeleid ruim voldoende ingevuld is. Hij mist in de stukken echter de link naar de actuele discussies over integriteit. Robert-Jan Stuuut merkt op dat die wel impliciet is opgenomen, zoals te zien is in de nadruk die er gelegd wordt op 'professioneel opdrachtgeverschap, met name bij de overheid'. Fred Mudde merkt op dat de rol dat de overheid als opdrachtgever bij dit onderwerp erg belangrijk is en om die reden ook nadrukkelijk in de rapportage naar voren is gebracht. De programmaraad sluit zich hierbij aan.

Besproken wordt de wens van toezichthouders om concreetheid in de normstellende documenten. Er zijn bij de helpdesk van Bodem+ veel vragen van toezichthouders over de inhoud van protocollen en andere richtlijnen. Een verdere concretisering is tav bodembescherming / risico's niet altijd mogelijk of gewenst. Robert-Jan Stuuut en Maikel Prins vinden dat die wens mede is gebaseerd op gebrek aan kennis; het opleiden van vergunningverleners en toezichthouders is daarom soms beter dan het streven naar richtlijnen resp het aanpassen van richtlijnen door verdere concrete eisen op te nemen.

Geconstateerd wordt dat er geen duidelijke link is tussen het bodembeschermingsbeleid binnen inrichtingen en buiten inrichtingen. Men hanteert wel dezelfde begrippen, maar de beleidsmatige basis verschilt. Een

probleem lijkt dit echter niet.

De Koning

Paragraaf 1.3 van het Verbeterplan gaat over het bespreken van toekomstscenario's voor het omgaan met IBC-bouwstoffen en het betrekken van de branches daarbij. De Programmaraad stelt het op prijs om bij die discussie betrokken te worden.

De voorzitter concludeert dat de Programmaraad instemt met de strekking van de evaluatie en de verbetervoorstellen en betrokken wil worden bij vervolgacties mbt IBC-bouwstoffen.

5 Bodembescherming, PGS en Activiteitenbesluit

Naar aanleiding van de discussie tijdens de vorige bijeenkomst van de Programmaraad zijn 2 memo's opgesteld. Fred Mudde geeft een toelichting op het memo Relatie Bobo en PGS 29. De NRB (bodembescherming) en de PGS (externe veiligheid) zijn opgesteld vanuit verschillende risicogedachten. De Bobo richtlijn / NRB (bodembescherming) redeneert vanuit de normale bedrijfsvoering bij tank, de PGS 29 (externe veiligheid) redeneert vanuit de veiligheidssituatie / het risico (dus inclusief calamiteiten). De eisen in de PGS mbt tankput, tankdijk en doorvoering gaan verder dan de eisen in de NRB.

De Programmaraad vindt dat het goed zou zijn als de PGS-organisatie de risicoafweging op bodemgebied opnieuw zou bezien. Huib Mulleneers merkt op dat er een schijnzekerheid wordt gecreëerd door de PGS 29: de voorziening zal niet beschermen tenzij die vloeistofdicht is. Maikel Prins is het daar mee eens en voegt toe dat het verschil tussen PGS 29 (vloeistofkerend) en PGS 30 (vloeistofdicht) onlogisch is.

Hermann Haukes heeft ivm afwezigheid mbt dit onderwerp schriftelijk gereageerd. Hij stelt dat de notitie een goed beeld geeft van de relatie tussen de Bobo (NRB) en PGS 29, maar heeft daarbij de volgende opmerkingen/aanvullingen:

a) Bij het maken van een rapportage waarin wordt aangegeven of een inrichting voldoet aan de eisen als gesteld in PGS 29, is het goed om te melden dat de te beoordelen onderdelen meer inhouden dan tankput, terpen/fundaties, tanks. Dit zijn steigers, laad-losplaatsen, leidingstraten, pompenkelders etc, Zie hiervoor PGS 29.

b) mbt de tekst *'tankputzijde van de putdijk en de tankputbodem moeten vloeistofkerend zijn'* en de tekst *'Het complex van putbodem en putdijk dient in overeenstemming te zijn met de NRB'* merkt hij op dat het gewenst is om aan te geven of hier de NRB invulling 'putten/bassins' wordt bedoeld of de Richtlijn Bobo van de NRB. Putten en bassins dienen volgens de NRB bij bodembelasting namelijk vloeistofdicht te zijn en niet kerend.

Verder vindt hij het zinvol om aan vergunningverleners te melden dat bij opslag van andere vloeistoffen dan bedoeld in PGS 29 in bovengrondse opslagtanks niet klakkeloos toch de PGS 29 wordt voorgeschreven; er zijn immers ook andere mogelijkheden. Hij vindt dat het telkens (te) veel moeite kost om het bevoegd gezag te overtuigen dat de te beoordelen voorzieningen voldoen aan de eisen. Het is zinvol zijn om een praktijkgeval te toetsen aan de huidige voorschriften. Dan komen de echte fricties tussen de huidige documenten naar boven.

Walter de Koning licht de notitie Documenten bodembescherming onder Activiteitenbesluit toe. Het is een gespreksnotitie in het overleg tussen PGS-organisatie (NEN), I&M, KIWA en SIKB en vooral bedoeld als inventarisatie van vigerende documenten.

De Koning

De hierboven vermelde opmerkingen zullen in dit overleg worden ingebracht.

6 Programma bijeenkomst 12 oktober

De volgende bijeenkomst van de Programmaraad (12 okt) zal plaatsvinden bij Defensie en mede een locatiebezoek omvatten. De voorkeur gaat uit naar de

De Koning locatie Gilze-Rijen. Het programma zal worden voorbereid met Defensie. Walter de Koning zal nagaan of ook de leden van het CCvD / AC belangstelling hebben om deel te nemen.

De Koning **7 Rondvraag**
Er zijn helaas veel afzeggingen deze bijeenkomst. Walter de Koning zal de volgende bijeenkomst bij de afwezigen onder de aandacht brengen.

Vergaderschema 2011:

- 22 september 2011 09.30 – 16.00 uur (jaarcongres)
- 12 oktober 2011, 13.300 – 16.00 uur (Gouda)

